

Kočí v lesní těžbě (kód: 41-020-H)

Autorizující orgán:	Ministerstvo zemědělství
Skupina oborů:	Zemědělství a lesnictví (kód: 41)
Týká se povolání:	Chovatel a jezdec koní
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Vedení prvotní evidence	3
Posuzování vlastností koní	3
Podestýlání, čištění a údržba stájí, výběhů a ohrad pro koně, ošetřování a čištění koní	3
Krmení koní přiměřenou technikou	3
Napájení, dokrmování a pasení koní	3
Péče o zdraví a pohodu (welfare) koní	3
Péče o všechny kategorie koní dle věku a využití	3
Údržba, ošetřování a drobné opravy výstroje koně, postrojů a povozů pro práci v lese	3
Základní výcvik koní k potažní práci v lese	3
Speciální výcvik koní pro práci v lese	3
Zapřahání a řízení potahů při soustředování dřeva z lesních porostů	3
Přeprava koní	3
Pomoc při podkování a korekturách kopyt	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 09.02.2009 do: 04.07.2016

Kritéria a způsoby hodnocení

Vedení prvotní evidence

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat veškerou dokumentaci příslušející ke koni a uvést, kdo provádí její evidenci	Slovní vyjádření ústní
b) Vnést příslušné záznamy do prvotní evidence o obratu stáda a o krmení koní	Písemně

Je třeba splnit obě kritéria.

Posuzování vlastností koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat základní anatomii, morfologii a fyziologii – popsat kostru, hlavní skupiny svalů, tělesnou stavbu a těžiště, postoje končetin	Slovní vyjádření ústní nebo písemné a praktická ukázka
b) Předvést měření a vážení koní, vyhodnotit růst a vývin koně v dané kategorii od hříběte až do dospělosti	Slovní vyjádření ústní a písemné a praktické předvedení
c) Popsat ideální vývin a stavbu těla s ohledem na budoucí užití koně a vývin a stavbu těla v jednotlivých etapách života koní	Slovní vyjádření ústní a písemné
d) Popsat mechaniku pohybu, postoje končetin, vyhodnotit jednotlivé chody, dopad postoje na celkové zatížení pohybového aparátu při zátěži a jeho dalším výcviku a užití koně	Slovní vyjádření ústní a písemné

Je třeba splnit všechna kritéria.

Podestýlání, čištění a údržba stájí, výběhů a ohrad pro koně, ošetřování a čištění koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Posoudit stav ustájení a mikroklima ve stáji	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
b) Vysvětlit zásady BOZP v chovu koní a přístup ke koni	Slovní vyjádření ústní a praktické předvedení
c) Posoudit stav výběhů a zvolit postup pro sanaci a péči o pastviny a provést dezinfekci ustájení	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
d) Vyčistit, podestlat a připravit ustájení pro koně	Praktické předvedení
e) Zhodnotit celkový stav koně a jeho čistotu	Slovní vyjádření ústní a praktické předvedení (vizuální kontrola)
f) Vyčistit, případně umýt, ostříhat, zadekovat, zabandážovat koně s využitím vhodných pomůcek	Praktické předvedení
g) Předvést základní péči a ošetření kopyta	Praktické předvedení
h) Zkontrolovat funkčnost všech zařízení ve stáji, výběžích a ohradách, případně provést jejich opravu	Slovní vyjádření ústní a praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Krmení koní přiměřenou technikou

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Charakterizovat trávicí ústrojí koně a fyziologii trávení, popsat význam a potřebu nejdůležitějších živin, minerálních látek a vitamínů	Písemný test
b) Rozpoznat základní druhy krmiv, posoudit jejich kvalitu, vhodnost a nezávadnost pro krmení jednotlivých plemen a kategorií koní	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
c) Navrhnout vhodné způsoby uskladnění jednotlivých krmiv a možné úpravy krmiv, odhadnout hmotnost předložených krmiv	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
d) Orientačně sestavit základní krmnou dávku pro zadanou kategorii koní v daném ročním období s ohledem na energetické potřeby jednotlivých plemen a kategorií koní	Písemně a slovní doplnění ústní
e) Stanovit denní krmný režim a připravit krmiva pro zadanou kategorii koní, podat vhodným způsobem připravená krmiva	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní

Je třeba splnit všechna kritéria.

Napájení, dokrmování a pasení koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zajistit napájení koní na přiděleném pracovišti	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
b) Podat vhodným způsobem připravená krmiva	Praktické předvedení
c) Vysvětlit význam pastvy v chovu koní, popsat zásady pastevního odchovu a různé systémy pastvy, předvést vybrané úkony	Slovní vyjádření ústní a praktické předvedení
d) Popsat péči o pastviny, jejich zakládání a ošetřování pastevních porostů	Slovní vyjádření ústní a praktické předvedení
e) Sestavit elektrický ohradníkový systém a napojit ho na síť, uvést další možnosti oplocení pastvin	Praktické předvedení
f) Dovést koně na pastvinu (do výběhu), posoudit jeho celkový stav a mechaniku pohybu, charakterizovat technická zařízení a vybavení na pastvinách	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
g) Popsat způsoby pohybování ve výbězích, pastvinách, nebo práce jednotlivých kategorií koní a následně ovlivnění krmné dávky	Slovní vyjádření ústní a písemné

Je třeba splnit všechna kritéria.

Péče o zdraví a pohodu (welfare) koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit prevenci v péči o zdraví koní (mikroklima, trénink, krmivo, pravidelné odčervování, ochranné očkování)	Slovní vyjádření ústní
b) Posoudit zdravotní stav koně, popsat denní kontrolu zdraví koně	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
c) Popsat základní nemoci a vady koní, rozpoznat příznaky onemocnění a změny v chování nemocného koně	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
d) Změřit tělesnou teplotu, tepovou a dechovou frekvenci koně a zjištěné údaje vyhodnotit	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
e) Popsat první pomoc při drobném i větším zranění	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
f) Popsat poskytnutí první pomoci koni postiženému kolikovými bolestmi	Slovní vyjádření ústní
g) Charakterizovat další vady koní (zlozvyky, skryté vady apod.)	Slovní vyjádření ústní

Je třeba splnit všechna kritéria.

Péče o všechny kategorie koní dle věku a využití

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Ukázat předvádění a vodění zadaných koní	Praktické předvedení
b) Rozpoznat příznaky říje u klisny	Vizuální kontrola a slovní vyjádření ústní
c) Uvést specifika ošetřování plemenných hřebců	Slovní vyjádření ústní
d) Uvést specifika péče o hříbata a mladé koně a o jejich správný vývoj	Slovní vyjádření ústní

Je třeba splnit všechna kritéria.

Údržba, ošetřování a drobné opravy výstroje koně, postrojů a povozů pro práci v lese

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat jednotlivé části výstroje koně pro práci v lese a jízdu povozem	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
b) Předvést péči a očištění a ošetřování jednotlivých částí výstroje, popsat způsoby uložení	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
c) Popsat opravu, případně předvést opravu drobné závady ve výstroji koně, pomůcek a povozu při práci v lese	Slovní vyjádření ústní, případně praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Základní výcvik koní k potažní práci v lese

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit postup výcviku koní k potažní práci	Slovní vyjádření ústní
b) Postrojít tažného koně a vést na dvou opratích v rozporce	Praktické předvedení
c) Sepřáhnout a vést párový potah	Praktické předvedení
d) Předvést ukázkou z výcviku koní k potažní práci	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Speciální výcvik koní pro práci v lese

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat fyzickou vyspělost, stáří a připravenost koně pro práci v lese	Slovní vyjádření ústní
b) Vysvětlit postup speciálního výcviku koní pro práci v lese	Slovní vyjádření ústní
c) Předvést ukázkou ze speciálního výcviku koní pro práci v lese	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zapřahání a řízení potahů při soustředování dřeva z lesních porostů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Přiblížit pokácené stromy na odvozní místa, předvést práci na skládce dříví	Praktické předvedení, praktické poznávání základních druhů lesních dřevin
b) Popsat pracovní postupy při soustředování dříví koňským potahem (limity nasazení potahu, soustředovací vzdálenosti, sklon terénu, pracovní pomůcky)	Slovní vyjádření ústní
c) Popsat speciální lesnické pomůcky pro soustředování dřeva koňským potahem	Slovní vyjádření ústní
d) Popsat pracovní postupy při těžbě dřeva a dopravě dříví z lesa a kombinace s přibližovacími mechanizačními prostředky	Slovní vyjádření ústní
e) Popsat a předvést práce na skládce dříví – třídění sortimentů, začelování, příprava pro odvoz	Slovní vyjádření ústní a praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Přeprava koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit zásady pohybu koní po veřejných komunikacích podle platné legislativy	Slovní vyjádření ústní
b) Popsat přípravu koně před přepravou a předvést praktickou ukázkou z ní	Slovní vyjádření ústní a praktická ukázkou
c) Uvést příslušné doklady pro přepravu koní	Písemně

Je třeba splnit všechna kritéria.

Pomoc při podkování a korekturách kopyt

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat a předvést různé způsoby fixace koní	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
b) Popsat kopyto jako anatomický útvar	Náčrt a slovní vyjádření ústní
c) Asistovat při podkování koní a korekturách kopyt, uvést zásady a předvést správné držení končetin, zásady BOZP	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
d) Vysvětlit význam podkování a popsat předloženou podkovu	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba stanoví, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy. Dále stanoví, které pomůcky uchazeč při zkoušce nesmí používat.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a přiděleným koněm, pokud nemá ke zkoušce vlastního koně, a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany (BOZP a PO).

Zkouška má dvě části – chovatelská část zkoušky bude probíhat ve stáji, speciální část v lese.

Provedení zkoušky může probíhat dvěma způsoby:

1. zkouška u uchazeče – v případě, že uchazeč vlastní koně, může být praktická i teoretická část zkoušky provedena u uchazeče. Praktická část v lese na pracovišti uchazeče, chovatelská část ve stáji uchazeče. V tomto případě bude zajištění pracoviště pro provedení zkoušky na straně uchazeče a ten předá autorizované osobě čestné prohlášení, z něhož bude zřejmá vhodnost pracoviště pro zkoušku a možnost uskutečnění zkoušky.

2. zkouška u autorizované osoby – v případě, že uchazeč nemá vlastního koně případně nedodá čestné prohlášení k provedení praktické zkoušky, bude požadovat provedení zkoušky u autorizované osoby. Autorizovaná osoba potom zajišťuje koně, stáj a pracoviště pro obě části zkoušky.

Při plnění úkolů založených na praktickém předvedení je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů. Přitom je nutno posuzovat nejen dosažený výsledek, ale i samostatnost při rozhodování o nevhodnějším postupu řešení zadaného úkolu podle daných podmínek pracoviště. Při práci s koňmi je třeba hodnotit přístup ke zvířatům a respektování požadavků welfare – zejména při práci s koňmi v lese.

Ověřování by mělo být pokud možno spojeno do navazujících činností vedoucích k ucelenému obrazu kočího v lesní těžbě. Při demonstraci práce s koněm z časových a bezpečnostních důvodů je nutno použít zaučeného koně.

Při zadávání se doporučují např. tyto činnosti:

Předvést vyčištění a ošetření koně

Předvést vyčištění boxu, připravit a podat krmení, popsat a zkontrolovat napájení

Předvést koně na ruce

Popsat exteriér, zhodnotit mechaniku pohybu v kroku a v klusu předváděného koně

Zhodnotit rozsah zakázky vzhledem k přidělenému dřevu, terénním a klimatickým podmínkám a fyzickým možnostem koně

Sestavit postroj, postrojít a zapřáhnout koně do klády, vyjmenovat a popsat různé způsoby zapřažení klády

Stáhnout min. 3 různé klády určenou trasou, soustředit a srovnat na určeném místě (nahrazující skládku)

Popsat příznaky říje a zapouštění klisny

Popsat péči o březí klisnu v práci

Popsat a předvést základní péči o kopyta

Výsledné hodnocení

Zkoušení uchazeče provádí jeden zkoušející. Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci do klasifikačního zápisu o zkoušce. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „vyhověl“ nebo „nevyhověl“ v závislosti na stanovení závaznosti resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Návrh na výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud zkoušený vyhověl pro všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud zkoušený pro některou kompetenci nevyhověl.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou nebo před jedním autorizovaným zástupcem. Při zkoušce musí být přítomen také lesnický odborník zodpovědný za technologické procesy související s těžbou dřeva, pokud autorizovaná osoba není zároveň lesnickým odborníkem.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba musí splňovat jednu z následujících variant požadavků:

Střední vzdělání s maturitní zkouškou v chovatelském nebo veterinárním oboru vzdělání a 5 let praxe ve funkci s odpovědností za chov koní, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.

Vyšší odborné nebo vysokoškolské bakalářské vzdělání v zemědělském nebo veterinárním oboru vzdělání a alespoň 5 let praxe ve funkci s odpovědností za chov koní, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.

Vysokoškolské vzdělání v zemědělském nebo veterinárním oboru vzdělání a alespoň 5 let praxe ve funkci s odpovědností za chov koní, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci. Středoškolské nebo vysokoškolské vzdělání zemědělské nebo veterinární a alespoň 5 let praxe ve funkci učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování v oboru vzdělání, který se týká chovu koní a jezdeckví, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.

Vysokoškolské vzdělání zemědělské nebo veterinární a alespoň 5 let praxe ve funkci učitele odborných předmětů v oboru vzdělání, který se týká chovu koní a jezdeckví, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, která nemá odbornou kvalifikaci podle příslušných ustanovení zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) a přípravu zaměřenou na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba musí mít základní dovednosti práce s počítačem a s internetem (stačí doložit čestným prohlášením).
- Autorizovaná osoba musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC, tisku jednotného osvědčení a zaslání s vyhodnocením elektronickou poštou (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Lesní porost, dříví vhodné k přibližování koňmi, členitý a svažité terén, kde nehrozí nebezpečí samovolného pohybu dříví
Koně zaučeného pro práci v lese

Prostor min. 40 x 80 m

Kužely

Stáje s koňmi

Místnost pro písemnou část

Výstroj koní, spřežení

Výzbroj k soustředování dřeva (pomůcky k přibližování koněm), např. pácidlo, okovaná páka sloužící k přizdvížení kmene přes překážku a práci na skládce, úvazek, podvlékač háček, kalač, celta, míšek, pracovní oděv vhodný dle BOZP

Motorová pila

Lékárnička

Záznamové archy pro sledování a hodnocení postupu plnění úkolů

K žádosti o autorizaci žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiné organizace, přiloží k žádosti o autorizaci smlouvu o jeho využívání nebo pronájmu, která bude uzavřena nejméně na dobu pěti let.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany (BOZP a PO).

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 6 až 8 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Chovatelská část zkoušky musí probíhat minimálně 2 hodiny, speciální část v lese také minimálně 2 hodiny. Zkouška může být podle zadaných úkolů rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu